Ders	**: 114**
Konu	**: Beyyine Sûresi - 1**

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ
حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ {1} رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفاً مُّطَهَّرَةً {2}
فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ {3} وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِن
بَعْدِ مَا جَاءتْهُمُ الْبَيِّنَةُ {4} وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ حُنَفَاء وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ
الْقَيِّمَةِ {5} إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ
فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُوْلَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ {6}
إِنَّالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُوْلَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ {7}
جَزَاؤُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا أَبَداً رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ {8}

Sûrenin Meâli

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

1- Kitap ehli ve müşriklerden olan kâfirler, kendilerine apaçık bir belge gelinceye kadar dinlerinden ayrılacak değillerdi.
2- Allah tarafından gönderilen, tertemiz sahifeler okuyan bir elçi gelinceye kadar dinlerinden ayrılmadılar.
3- O sayfalarda dosdoğru hükümler yer almaktadır.
4- Ehl-i Kitap, ancak kendilerine apaçık bir belge geldikten sonra ayrılığa düştüler.
5- Oysa onlar Hakk'a yönelerek, dini yalnız Allah'a has kılarak, O'na kulluk etmek, namaz kılmak ve zekât vermekle emrolunmuşlardı. Dosdoğru olan din de budur.
6- Kitap ehlinden ve müşriklerden inkâr edenler, şüphesiz içinde temelli kalacakları cehennem ateşindedirler. İşte bunlar yaratıkların en kötüsüdürler.
7- Şüphesiz iman edip, sâlih amel işleyenler, işte onlar yaratılanların en iyisidirler.

8- Onların Rableri katındaki mükâfatı altından ırmaklar akan Adn Cennetleri'dir. Orada ebedi kalıcıdırlar. Allah onlardan râzı olmuştur. Onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte bu (mükâfat) Rabbinden korkan içindir.

Sûrenin Özellikleri:

Beyyine Sûresi, Medine döneminde nâzil olmuştur, 8 âyettir. Bu sûre, 99 kelime, 399 harftir. Sûreye, **''Kayyime, Münfekkîn, Beriyye ve Lemyekün''** isimleri de verilmiştir.[1] Hz.Osman (r.a.)'ın topladığı mushafta ''Beyyine Sûresi'' diye isimlendirilmiştir. Beyyine Sûresi; gerçekten apaçık bir ''Beyyine'', yani bir delildir. İnsanoğlunun ufkunu aydınlatan bir sûredir. Bu sûre, Hakk'ın bütün ayrıntılarıyla Kur'ân'da olduğunu, bâtılın da insanlığa zararlı olduğunu, insanları ve insanlığı perişan edeceğini haber vermektedir.[2]

Bu sûrede, Hz. Muhammed (s.a.v.)'in peygamberliği karşısında, kitap ehlinin ve müşriklerin inkârcı tutumları kınanmakta, özellikle de, kitap ehlinin bu tutumlarıyla kendi dinlerinin özüne aykırı davrandıkları bildirilmektedir. Ayrıca bu sûrede, iyilerle kötülerin âkibetleri ve âhiretteki durumları gözler önüne serilmektedir.[3]

Enes b. Mâlik (r.a.)'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v.) Übey'e:

"Allah Teâlâ sana "Lemyekunillezine Keferû" Sûresi'ni okumanı emretti" demiş, Übey de: "Rabbim adımı andı mı?"diye sormuştur. Allah Resûlü (s.a.v.) de "Evet" demiş, bunun üzerine Übey ağlamıştır.[4]

Sûrenin Tefsiri

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ

1- " Kitap Ehli ve müşriklerden olan kâfirler, kendilerine apaçık bir belge gelinceye kadar dinlerinden ayrılacak değillerdi."

Ehl-i Kitaptan maksat Yahudi ve Hıristiyanlardır. Müşriklerden maksat ise hangi şekilde olursa olsun Allah'a eş koşanlardır.[5]

Kâfirler iki ana kola ayrılmışlardır. Birisi Ehl-i Kitap olan Yahudi ve Hıristiyan olanlar, diğeri de müşriklerdir. Küfürde ortak olmalarına rağmen bu iki grup ayrı isimlerle zikredilmiştir. Kur'ân-ı Kerim'de kitap ehlinin şirki pek çok yerde zikredilmiştir. Meselâ, Hıristiyanlar hakkında şöyle buyrulmuştur:

"Allah üçün üçüncüsüdür diyenler elbette kâfir olmuşlardır."[6] "Allah Meryemoğlu Mesih'tir diyenler küfre gitmişlerdir."[7] ''Hıristiyanlar da Mesih Allah'ın oğludur dediler.''[8]

---

[1] Büyük Kur'an Tefsiri, Ali Arslan, C.16, sh. 120.
[2] Şifa Tefsiri, Mahmut Toptaş, C.8, sh. 327.
[3] Kur'ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir, C.5, sh.661.
[4] Fethu'l-Bârî, İbn Hacer el-Askalanî, C.10, sh. 219, Hd No:4959.
[5] a.g.e. Ali Arslan, C.16, sh. 121.
[6] Mâide sûresi,73. âyet
[7] Mâide sûresi, 17. âyet
[8] Tevbe sûresi, 30. âyet

Yahudiler hakkında da şöyle buyurulmuştur:

"Yahudiler Üzeyir Allah'ın oğlu dediler."[9] Ancak buna rağmen Kur'ân bunlara "müşrik" dememekte, kendilerini "Kitap Ehli" olarak isimlendirmektedir. Çünkü onların asıl dini Tevhid dini idi. Bunu tahrif ettiler. Müşrikler ise, asıl olarak şirk inancında olup, hiçbir zaman tevhide inanmadılar. Bu sebeple Kitap Ehlinin kestiği müslümanlara helaldir. Ancak bu helallik, Allah'ın ismini anarak ve doğru şekilde kesmek şartıyladır. Ehl-i Kitabın kadınlarıyla evlenmek de caizdir. Fakat müşriklerin kestiği yenmez, kadınlarıyla da evlenilmez.

Kitap ehli ve müşriklerden putlara, ateşe, güneşe tapan kavimlerden kâfir olanlar, son peygamberin geleceğini biliyorlardı. Diyorlardı ki: "O peygamber gelinceye kadar biz bu din üzerinde devam edeceğiz. O peygamber gelince bize neyi öğretirse ona uyacağız. "Bunlar; "Beyyine", yani Allah'ın Resûlü ve Kur'ân gelinceye kadar eski durumlarından ayrılmayacaklarını ifade ediyorlardı.[10]

Tevrat ve İncil, âhir zaman peygamberinin geleceğini bildiriyor, Yahudi, Hıristiyan ve müşrikler de "Ona uyarız" diyorlardı. Ama Peygamber (s.a.v.) gelince bu söylediklerine çoğu uymadı. Bir kısmı sözünde durdu, müslüman oldu. Diğerleri de azgınlıkları ve hasetleri sebebiyle küfürlerine devam ettiler.[11]

رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفاً مُّطَهَّرَةً

2- **"Allah tarafından gönderilen, tertemiz sahifeler okuyan bir elçi (gelinceye kadar bâtıldan ayrılmadılar.)"**

Yani Allah tarafından peygamber olarak gönderilmiş bir elçi gelinceye kadar bâtıldan ayrılmadılar. Öyle bir elçi ki, tertemiz olan, tahriften, bozulmaktan, yanlışlıktan ve bâtıl şüphesinden uzak, gayet temiz sahifeler okur.[12]

Âyetteki "temiz sahifeler"den maksat, Kurân-ı Kerîm'dir. Kur'ân, şirkten ve küfürden arınmış, içinde bâtıldan, yalandan hiçbir şey bulunmayan ilahî kelâmdır. O, çelişkiden, tutarsızlıktan uzak bir kitaptır. İnsanları Tevhid'e, istikamete sevkeder. Küfürden, şirkten ve günahtan nehyeder.

Peygamberimiz (s.a.v.) gönderildikten sonra nasibi olanlar müslüman oldu. Müşriklerin tamamı da Mekke fethinden sonra İslâm'ı kabul etti. Çevredeki Yahudilerden ve Hıristiyanlardan da müslüman olanlar oldu. Hatta Necran Hıristiyanlarının tamamı İslâm'ı kabul etti. Bu dönemde, Resûlullah (s.a.v.)'e en çok muhalefet eden Yahudilerdi. Bu yüzden de, devamlı bozgunculuk yaptılar ve sürüldüler.[13]

[9] Tevbe Sûresi, 30. âyet
[10] a.g.e. Mahmut Toptaş, C.8, sh. 329.
[11] Tefsiru'l-Kur'an, Ebu'l-Leys Semerkandî, C.6, sh. 454.
[12] Hak Dini Kur'an Dili, Elmalılı M. Hamdi Yazır, C.9, sh. 29.
[13] a.g.e. Mahmut Toptaş, C.8, sh. 330.

فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ

3- "O sayfalarda dosdoğru hükümler yeralmaktadır."

Buradaki "kütüb" kelimesi ile, sahifelere yazılmış âyetler kastedilmiştir. Ayrıca "kütüb" kelimesi bazen hüküm anlamına da gelir.

Âyetteki "Kayyime" kelimesi, kendisinde hiçbir eğrilik bulunmayan, Hakk'ın bâtıldan ayırdedildiği dosdoğru şey mânâsınadır.[14]

Bu âyet, kısa olmasına rağmen mânâsı çok geniştir. "Kayyim" kelimesi, Arapçada; "değerli" anlamına da gelir."Kıymetli" kelimesiyle aynın köktendir.

Kur'ân'ın âyet ve sûrelerinin hepsi kıymetlidir. Âyetlerin tamamı hak ve doğrudur. Kur'ân âyetleri en değerli kelâmdır, çünkü Rabbimize aittir. Yine "kayyime" kelimesi; "Kur'ân'da, doğru, değerli, kıyamete kadar devam edecek olan âyetler ve mânâları vardır" anlamındadır. Tevrat'ın, Zebur'un, İncil'in ve diğer sahifelerin özü bu Kur'ân'ın içindedir.

Kur'ân'ın ne kadar kıymetli olduğunu Abdullah b. Abbas (r.a.) şu sözleriyle ifade etmektedir:

''Allah'ın bir tek âyeti; terazinin bir kefesine konulsa, öbür kefesine de dünyadakilerin tamamı konulsa ve bunun karşılığında satılsa Allah'ın âyeti ucuza gitmiş olur.''

İşte biz müslümanlar böyle bir kitabın muhatabıyız. Dünya ve âhiret saadetimiz bu kitaba ve içindekilere uymamıza bağlıdır.[15]

Alınacak Dersler

1- Beyyine Sûresi, apaçık bir delildir. İnsanoğlunun ufkunu aydınlatan bir sûredir.
2- Bu sûre, Hakk'ın Kur'ân'da olduğunu, kurtuluşun Kur'ân'da bulunduğunu bildirir.

Bu Hafta

1. Bakara Sûresi 2. ayetin tefsirini ailemizle birlikte okuyalım.
2. Necran Hıristiyanlarının nasıl müslüman olduklarını araştıralım.

[14] Tefsir-i Kebir, Fahrüddin er-Râzî, C.23, sh. 305-306.
[15] a.g.e. Mahmut Toptaş, C.8, sh. 331.